

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

PROJEKTI ANDMED

Projekti elluviija nimi:	Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus MTÜ
Projekti elluviija kontaktandmed (aadress):	Veski 4, 48108 Põltsamaa
Projekti nimi:	Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste (projekti nr: 5.2.0906.14-0005)
Projektilepingu sõlmimise kuupäev:	3.1-4/14/17, 7.04.2014
Avatud taotlusvooru nimi:	„Noorte- ja noorsootööorganisatsioonide võime kaasata riskilapsi ja noori on paranenud“
Projekti abikõlblik periood:	17.03.2015-30.04.2016
Projektipartnerite nimed:	Nimetatud punktis 4.1.
Projektijuht ja kontaktandmed:	Heidi Paabort, heidi.paabort@ank.ee , 58091010
Projekti koduleht:	www.ank.ee

PROJEKTI TEGEVUSTE ELLUVIIMINE JA EESMÄRKIDE SAAVUTAMINE

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

Eesmärgid ja tegevused vastavalt taotluses toodule	
Üldised ja otsesed eesmärgid (taotluse p. 6)	Koondhinnang eesmärkide saavutamisele
<p>Projekti eesmärk oli parandada 2016. aastaks 7- 26 aastaste riskinoorte heaolu ja noorsootõesse kaasatust 86-s teeninduspiirkonnas üle Eesti läbi noortekeskustele spetsiaalselt loodud toetusmehhanismide ja huvipõhiste meetodikate rakendamise.</p> <ol style="list-style-type: none"> Noortekeskuste ja teiste toetavate spetsialistide kompetentsi tõstmine riskilastega tegelemisel ja toetamisel; Tõenduspõhiste ja tõhusate meetmete rakendamine töös riskigrupi laste ja noortega, et suurendada nende sotsiaalset võimekust ja sidusust 	<p>On suurepärase, et Eesti noortekeskuste tegevustes osaleb üha rohkem lapsi ja noori. 2015. aasta noortekeskuste seire alusel on näha, et seda teeb ligi 90 000 erinevat noort üle Eesti. Noortekeskustes kasutatav statistika süsteem nimega Noortekeskuste Logiraamat kinnitab, et meie töös osalevad väga erinevate vanuste, taustade ja vajadustega noored. Noortekeskus on justkui ühiskonna sensor märgates igapäevaselt kogukonnas toimuvaid muutusi. Keskused reageerivad tekkinud murekohtadele noorsootöö põhimõtetele omaselt kiirelt ja noore vajadusest lähtuvalt, et luua noore ümber vajalik tugivõrgustik.</p> <p>Samas on noortekeskused järjest enam silmitsi noortega, kes kasvavad ebavõrdsetes oludes ehk neil ei ole sarnaseid võimalusi oma eakaaslastega. Põhjuseid selleks on mitmeid sh sotsiaalsed ja majanduslikud raskused. Ebavõrdsetes oludes kasvavate laste ja noortega tegelemine ning nende heaolu parandamine on meie jaoks järjest olulisem, sest õigeaegse ja asjakohase toega on võimalik ära hoida või vähendada erinevaid negatiivseid tagajärgi.</p> <p>Noorsootöö on valdkond, mille tugevus seisneb võimekuses luua noortele vaba tegevusruum, mida iseloomustab turvalisus, kuulumine, vestluskunst, väljakutsed, rekreatsioon, sõprus ja vabad suhted. Noorsootöö on valdkond, mis taotleb noorte kaasatust ühiskonnakorraldusse, innustab noori võtma vastutust ning tegema teadlikke otsuseid oma elu, väärtushinnangute ja ühiskonna arengu osas. Seetõttu on väga oluline, et noorsootöö tasandil viidaks läbi ebavõrdsetes oludes kasvavatele lastele</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>parandamiseks nende õpimotivatsiooni ja –tulemusi;</p> <p>3. Tõhusa valdkondliku võrgustikutöö väljaarendamine sh temaatiliste mitmetasandiliste ja valdkondadeüleste tugisüsteemide loomine ja rakendamine riskinoorte toetamiseks ning spetsiaalsetesse tegevusprogrammidesse suunamiseks 86-s piirkonnas üle Eesti;</p> <p>4. Noorsootöö teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine 86 noortekeskuse teeninduspiirkonnas üle Eesti;</p> <p>5. Eesti ANK-i tegevuse arendamine ning võimekuse parandamine kaasamaks riskis lapsi ja noori;</p> <p>6. Tõenduspõhiste meetmete ja</p>	<p>ja noortele suunatud tõenduspõhiseid tegevusi ja läbimõeldud noort toetavaid meetodikaid.</p> <p>See oli ka põhjus, miks 86 noortekeskust koostasid 2014. aastal ühistaotluse “Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste” et läheneda ebavõrdsetes oludes kasvavatele lastele ja noortele erinevate tunnustatud praktikate ja põhimõtete kaudu. Valiku tegemisel oli suureks toeks Norra koostööpartner “Ungdom og Fritid” ja loodud ekspertgrupp.</p> <p>Projekt kestis kokku 26 kuud, esitati 23 väljamaksetaotlust, 2 aasta-aruanne, 6 vahearuanne ja käesolev lõpp-aruanne. 65 juriidilist isikut 86 noortekeskusega üle Eesti viisid ellu mitmeid riskioludes kasvavatele lastele ja noortele suunatud tegevusi. Kokku registreeriti 103829 noorte osalust (lisaks õpetajad, lapsevanemad, võrgustikuliikmed). Osales ligi 20 000 erinevat noort, 400 noorsootöötajat, 1500 õpetajat ja 2500 lapsevanemat. Tänu projektile „Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste“ on noortekeskuste töösse kaasatud 3369 uut noort. Projekti elluviimise jooksul on noortekeskuse tegevustes noorte osaluse arv kasvanud. 30% puhul on noorte osaluse kasv tõusnud kuni 20%; 25% keskustest on täheldanud noorte osaluse kasvu kuni 10%. On ka keskusi, kus noorte arv tegevuste perioodil kasvas lausa 50%.</p> <p>Kõige suuremat seost noorte osaluse tõusuga märgati huvitegevuse (45% vastanutest) ja mobiilses noorsootöös (17% vastanutest) puhul. 14% on nimetanud osaluse tõusu põhjuseks osaluse võrgustikutöös ja huvipõhises meetodikas, 3% laagris ning 6% mingites muudes tegevustes.</p> <p>Meie projekti fookuses oli sotsiaalpedagoogika teemantmudel, mis sisaldab järgmisi eesmärke –</p>
---	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>hea praktika levitamine teistesse piirkondadesse, mis toetavad noorsootöölaste ennetavate tegevuste elluviimist ning noortele parimate ja terviklike võimaluste pakkumist.</p>	<p>heaolu ja õnnelikkus; mitmekülgsete õppimisvõimaluste loomine; suhted, kuulumine ja osalus; täievolilisus, positiivsed kogemused. Sel põhjusel olid projektis “Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste” ühendatud nii tegevused, mis on noortele jõukohased ja huvipakkuvad, loovust arendavad ja noorte tugevusi esiletoovad, põhjalik ja jätkusuutlikkust tagav töö noorsootöö tegijate ja võrgustikuga läbi koolituste, mentorluse, lapse elu ilma tundmaõppimise teoreetilise õppetegevuse, praktilise näidete ja eneserefleksiooni toel. Projekti keskmes oli noor tänases hetkes, tema huvid ja soovid. Tegevustes lähtuti sellest, millised oskusi lapsed ja noored soovivad endas arendada. Nad osalesid ise oma tegevuste kujundamisel.</p> <p>Sotsiaalpedagoogilist lähenemist kasutati meie projekti puhul eelkõige huvitegevuse, laagrite ja mobiilse noorsootöö teatud alategevuste juures. Piirkondlike huviringide sh laagrite korraldamise raames sai lisaks huvialaoskuse saamisele keskenduda ka sotsiaalsete oskuste arendamisele. Kui traditsiooniliselt on igapäevases huvitegevuse tunnis fookuses akadeemiline õppekava ning pööratakse vähem tähelepanu suhetega seonduvatele teadmistele ja oskustele, mis aga mõjutavad väga oluliselt laste ja noorukite toimetulekut, siis noortekeskustes on põhirõhk just sotsialieerumisel, sotsiaalsete oskuste saamisel ja hoiakute muutmises.</p> <p>Huvitegevus andis noortele võimaluse ise öelda, milliste tegevustega nad soovivad tegeleda ja noorsootöötaja oli võimaluste looja. Huvitegevus oli meelitaja, mis tõi ka väljaspoolt noori juurde ning sinna sai arvuliselt kõige rohkem noori kaasata. Huvitegevus oli kõige laiapõhjalisem ning projekti rahastus andis mitmetele keskustele võimaluse hankida vajalikke vahendeid huvitegevuse teostamiseks. Lisaks on huvitegevus selline ala, kus ei pea olema eelnevaid oskusi, noor saab tulla</p>
---	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>puhta lehena ning õppida midagi uut ja põnevat.</p> <p>Mobiilne noorsootöö andis võimaluse suhelda väga erinevate noortega, kellega muidu ehk kokku ei puutukski. MoNo kaudu saadi teada erinevate noorte soovidest, arvamustest ja huvidest ning leiti laiapõhjalise toe tõttu võimalusi neid noortekeskuse töösse kaasata.</p> <p>Väga oluline panus noorsootöösse tuli rakendajate sõnul läbi võrgustikutöö. Võrgustikutöö tagas koostöösidemete tugevnemise. Võrgustikutöö raames korraldatud koostööüritused koolidega (pea 400 ühisüritust) tutvustasid noortekeskust ja selle tegevusi paljudele uutele noortele. Võrgustikutöö raames sai noortekeskus võrdse vastutuse koos kooliga ning see aitas kontaktide loomisele palju kaasa. Läbi võrgustikutöö said teadlikumaks ka lapsevanemad. Võrgustikutöö raames loodi toimivaid võrgustikke, kus leiti, et koos töötades jõutakse efektiivsemate tulemusteni.</p> <p>Mõju noortekeskusele märgiti positiivseks. Projektis osalemine tõi kaasa tuntuust, silmapaistvust ja noorte arvu suurenemist. Noortekeskust võetakse hea partnerina erinevates võrgustikes, külades ja koolides. Noortekeskuse tegevused on muutunud mitmekülgsemaks ning läbi selle on antud panus noorte paremateks, iseseisvamateks ning ettevõtlikemateks kodanikeks sirgumisele. Tegevused on mitmes paigas muutunud regulaarsemaks, mis tõstavad usaldusväarsust ja kindlustunnet.</p> <p>Noorsootöötajad on projektis osaledes saanud uusi kogemusi, teadmisi ja oskusi, et juhtida erinevaid meeskondi ja töötada koos erinevate sihtgruppidega. Võrgustiku abil on leitud endale väga olulisi koostööpartnereid. Noorsootöötajate pädevus on tõusnud läbi koolituste, mida projekti käigus</p>
--	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>hulgaliselt pakuti.</p> <p>Noored said läbi projekti rikastada enda võimalusi noortekeskuse tegevustes. Paranesid olud vahendite näol ning mitmekesisusid pakutavad tegevused. Läbi erinevate alategevuste leidsid tee noortekeskusesse mitmed uued noored.</p> <p>Kogukonnale ja KOVile on projektis osalemine taganud teadlikkuse kasvu. KOV teab, miks on noortekeskust vaja ja mida seal tehakse. Mõju on olnud valdavalt positiivne, sest noortekeskuse tegevuste mitmekülgsus rikastab kogu kohalikku elukvaliteeti. KOVile on positiivse mõju toonud kaasa võrgustikutöös osalemine, sest erinevad osapooled on läbi võrgustiku saanud partneriteks ja teevad koostööd.</p> <p>Noorsootöös üldiselt on olnud pika perioodi vältel tähelepanu riskilastega tegelemisel. Noorsootöö on võtnud positiivse kuju, on arusaadavam, millega noortekeskused tegelevad ja milline on noortekeskuse mõju noortele. Suure hulga keskuste osalemine projektis on tõstnud kogu noorsootöö kvaliteeti, rikastades noorte võimalusi üle Eesti.</p> <p>Projekti raames tehti koostööd mitmete erinevate asutustega. Peale projekti lõppu soovitakse kindlasti koostööd jätkata koolidega (97%), politseiga (80%), KOVidega (75%), kultuuriasutustega (69%), noorteühingutega (64%).</p> <p>Enda võimekust projekti elluviimisel hinnati viiepallisüsteemis. Hindega viis hindas end 20% vastanutest, hindega neli 61% ja hindega kolm 19% vastanutest.</p>
--	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>Leiti, et lihtsam oleks olnud, kui KOV tasandi meeskond oleks olnud suurem, kuna tegemist oli väga sisutiheda programmiga ning maksimaalsest panustamisest jäi ressursside vähesuse tõttu veidi puudu. Esmalt tundus lastevanemate kaasamine keeruline, kuid saadi ka sellega kenasti hakkama. Erinevate osapooltega koostöö tegemine oli kerge ja sujus hästi. Pika perioodi jooksul oli aegajalt keeruline hoida üleval motivatsiooni, et lõpuni hakkama saada. Samas leiti, et saadi hästi hakkama ning suudeti kaasata võimalikult palju noori ja mitmekesistada noortekeskuse võimalusi ja tegevusi.</p> <p>Ettekujutus eesootavast töökoormusest vastas ettekujutusele 70% vastanutest, 30% vastanutest kujunes reaalne töökoormus ettekujutusest erinevaks. Nendest mõned leidsid, et arvasid, et eesootav on keerulisem, kuid tegelikult oli väga lihtne projekti rakendada, teised jälle leidsid, et projekt tõi kaasa oodatust rohkem tööd ja panustamist.</p> <p>Peamiste väljakutsetena projekti elluviimisel mainitigi ära ANK töötajate suur koormus (63%), väljakutseid valmistas võrgustikutöö (38%) ja osalejate leidmine tegevustesse (36%). Veel nimetati väljakutsena spetsialistide leidmist, rahalise toe leidmist, vähest KOV tuge, projekti koordineerimist, vararema kogemuse puudumist.</p> <p>Eesti ANK jaoks oli käesolev projekt suure väärtusega. Lisaks järjekordsele suurprojekti koordineerimise kogemuse saamisele on oluline välja tuua järgmist:</p> <p>Projekti LISANDVÄÄRTUSED:</p>
--	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

LISANDVÄÄRTUS riiklikul tasandil	VÄITE ALUS
1. Noored olid otseselt kaasatud nii teenuste loomisesse, elluviimisse, hindamisse kui ka otsustamisprotsessidesse.	Noored kaasati projekti tegevuste valiku protsessi sh iga piirkonna huvitegevuse sisu loomisesse.
2. Projekti raames aidati kaasa noorsootöö strateegia rakendamisele- noortele pakutav ühiskondlik teenus (noorsootöö) muutub kättesaadavamaks maakondades ja noore elukohale lähedamaks	Projekti tegevused kattusid Noortevaldkonna arengukava 2020 meetmetega
3. Teematika kajastus üle-Eestilises meedias ja pööras tähelepanu noorsootöö võimalustele laiemalt	Kommunikatsiooniplaani tegevused
4. Rakendub riiklik lõimitud noorsootöö poliitika	Projekti raames elluviidavate tegevuste tarbeks tuli teha koostööd teiste valdkondadega
5. Suurenes sihtgruppi kuuluvate noorte kaasatus noorsootöösse	Suur osa noortekeskusi kaasas esmakordselt teadlikult vähemate võimalustega noori
6. Toimus koostöö ANK-ga, kes ei olnud Eesti ANK liikmed	Projekti oli kaasatud 24% juriidilisi isikuid, kes ei olnud projekti alguses Eesti ANK liikmed, tänaseks on neist 90% Eesti ANKiga liitunud

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>7. Aktiveerus koostöö noortekeskuste ja noorteühingute vahel</p>	<p>Rakendajate tagasiside alusel tegid noorteühingutega koostööd 100%, 64% tegijatest soovib edaspidi juba teadlikumalt teha koostööd noorteühendustega.</p>
<p>8. Noorsootöötajate kvalifikatsioon noorsootöötaja kutse taotlemiseks paranes</p>	<p>Tegevuskava üks oluline aspekt olid koolitused, mis tõstsid noorsootöötajate kvalifikatsiooni kutse taotlemiseks</p>
<p>LISANDVÄÄRTUS noortekeskuse tasandil</p>	<p>VÄITE ALUS</p>
<p>9. Mitmekesisus noortekeskuste tegevus, mis muutis noortekeskuse atraktiivsemaks ning kaasas seeläbi uut sihtgruppi</p>	<p>Projekti elluviimise jooksul on noortekeskuste tegevustes noorte osaluse arv kasvanud. 30% puhul on noorte osaluse kasv tõusnud kuni 20%; 25% keskustest on täheldanud noorte osaluse kasvu kuni 10%. On ka keskusi, kus noorte arv tegevuste perioodil kasvas lausa 50%.</p>
<p>10. Teenuste pakutavates piirkondades säilisid ja rikastusid noorsootöö võimalused, mis tagas eeldused järjepidevuse säilimiseks või arenguks</p>	<p>Kõik noortkeskused jätkavad noorsootöö teenuse pakkumisega. Et hinnata tulevasi plaane, sai iga keskus aruandes valida ühe alategevuse, millega sooviks kindlasti jätkata. 42% jätkaks huvitegevusega, 31% võrgustiku eestvedamisega, 11% MoNoga, 9% huvipõhisega meetodikaga, 5% laagriga. See</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

		näitab selgelt, et igal piirkonnal on omad vajadused. Rahalisi ressursse tegvuste jätkamiseks on leitud või saadakse läbi KOV eelarve (39%), läbi uute projektide (20%), läbi rahalise toe otsimise (19%), mingil muul viisil (20%).
	11. Paranesid projektijuhtimise kogemused, mis annab tõeke uute projektiideede tekkimisele tulevikus	Kõik rakendajad osalevad ka teistes projektides või on julgemad taotlema ise. Ainult üks rakendaja ei olnud kindel, et sooviks ka tulevikus sarnases programmis osaleda.
	12. Projekti tulemusel tagati tingimused uute alategevuste tekkimisele ning teostamisele	Projektist saadava kindluse kaudu algatati kaks uut ühisprojekti- Murdepunkt ¹ ja Noorte Tugila ²
	13. Huvipõhiste tegevuste raames korraldati väljundüritusi, mis omakorda tekitas huvi uutes sihtgruppides ja näitas, et huvitegevus on põnev ja see annab lisaoskusi ja loob uusi väärtusi	Kõige suuremat seost noorte osaluse tõusuga märgiti huvitegevuse (45% vastanutest) puhul
	14. ANK sai kaasa rääkida kohaliku elu arendamisel ning tihenes koostöö KOV-	Väga oluline panus noorsootöösse tuli rakendajate sõnul läbi võrgustikutöö.

¹ <http://www.ank.ee/avaleht/index.php/murdepunkt>

² <http://www.tugila.ee>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	ide jt institutsioonidega	Võrgustikutöö tagas koostöösidemete tugevnemise. Võrgustikutöö raames korraldatud koostööüritused koolidega (pea 400 ühisüritust) tutvustasid noortekeskust ja selle tegevusi paljudele uutele noortele.
	15. Noortekeskused analüüsivad järjepidevalt oma tööd, väljatöötatud analüüsivormid saavad aluseks ka paralleelsete projektide hindamisel	Kõikide tegevuste puhul võeti tagasiside osalejate poolt. Laagrite puhul oli paberankeedi kasutamine kõige suurem (70%). Suur osa kasutab suulist vestlusringi, mis omakorda aitab kaasa nt noorte esinemisjulguse tekkele.
	16. Eestkosteorganisatsioon sai kaasa aidata riiklike prioriteetide elluviimisele, välja töötati tõhusad üleriiklikud koordineerimise süsteemid	Eestosteorganisatsioon sai taas suurepärase kogemuse üleriikliku suurprojekti koordineerimisel, seda pidevalt analüüsides sai süsteem tõhusamaks ja kuluefektiivsemaks. Kasutati elektroonilisi aruandeid, Noortekeskuste Logiraamatut, FB gruppe, skype kõnesid, liste jne.
	LISANDVÄÄRTUSED EESTI ANK tasandil:	VÄITE ALUS
	17. Viidi ellu tegevusi, milleks Eesti ANK on ellu kutsunud ja loodud	Tegevusaruanded
	18. Paranes teadlikkus organisatsioonist üle	Eesti ANK on kaasatud või osaleb suures osas

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	Eesti	kõikides olulistes võrgustikes, mis puudutab noori sh teiste ministeeriumite puhul
	19. Eesti ANK tagas eestkosteteenuse kõikidele noortekeskustele üle Eesti, kes soovisid teenuseid oma piirkonnas ellu viia	Eesti ANK võttis vastutuse ühisprojekti koordineerida
	20. Eesti ANK tegeles noortekeskuse teenuste arendamisega	Tegevuskavas ettenähtud uute meetodikate kasutuselevõtmine
	21. Projekti teostamise raames tõusis Eesti ANK usaldusväärsus teiste koostööpartnerite ja fondide silmis	Ühiskampaania OÜ Coop, koostöö Briti Nõukoguga, uued projektid (Murdepunkt) ja osalemised hangetel (Noorte Tugila, Kogukonna arengule suunatud noorte omaalgatuste elluviimise toetamine)
	22. Eesti ANK arendas koostööd noorteühenduste ja –noortevaldkonna organisatsioonidega	Projekti elluviimise perioodil tihenesid kokkusaamised mitme noortevaldkonna organisatsiooni vahel (Eesti Noorteühenduste Liit, Eesti Noorsootöötajate Ühendus, Eesti Huvijuhtide Liit). Toimusid eraldi kohtumised noorteühingutega.
	LISANDVÄÄRTUSED noorte tasandil:	VÄITE ALUS
	23. Noortel tekkisid võrdsed võimalused	Tasuta tegevusvõimalused olenemata

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	osalemaks ja saamaks noorsootöö teenust	piirkonnast, majanduslikust või tervislikust olukorrast jms
	24. Tegevustes osalemise kaudu paranes noorte konkurentsivõime, vähenes sotsiaalse tõrjutuse oht	Kasutatud meetodikate ja lähenemistega seotud uuringud, noorte tagasiside
	25. Tegevustes osalemine võimaldas noorel katsetada erinevaid tegevusi ja jõuda selgusele iseendas ning löi eelduse elukestvaks õppeks (nt. süvendatult õppida huvikoolis või mujal)	Kõik uued kaasatud noored või võrgustiku kaudu jõutud noored osalesid 100% ulatuses rohkem, kui ühes noorsootöö tegevuses
	26. Noored said osaleda ja kaasa rääkida erinevates noorsootöö tegevustes	Kohaliku tasandi tegevused olid avatud kõikidele noortele nii osalemiseks kui ka nende tegevuste disainimiseks
	27. Huvitegevuses osalenud noored said tegevusaasta jooksul uusi teadmisi, enesekindlust, koolitust, usku endasse ja oskusi midagi reaalselt ise luua	Kasutatud lähenemistega seotud uuringud, noorte tagasiside
	28. Noored said teada noortekeskuse erinevatest võimalusest (sh tegevustest, mis ei olnud selle projekti tegevuskavas)	Noorte osalus noortekeskuste tegevustes kasvas
	29. Laagrite võimaldamine neile noortele, kes muidu seda endale erinevatel	Laagrid viidi ellu, tegevused olid tasuta

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>põhjustel lubada ei saaks, tagas võrdsed võimalused teenuse kättesaadavuse okhta üle Eesti</p>	
	<p>Rakendavate noortekeskuste poolt väljatoodud osalemise põhjuste nimekiri on järgmine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uued ja rohkem noori noorsootöös; - uued tegevusvõimalused keskuses; - uued koostööd; - võrdsed võimalused noortele olenemata piirkonnast ja KOV võimekusest/prioriteetidest; - stabiilne rahastus pea 2 aastat; - teenusepiirkonna laienemine; - võrdne partnerlussuhe teiste allasutustega; - tõendus põhiste lähenemiste kasutuselevõtt noorsootöös; - noorsootöö teavitustöö aktiveerumine. 	
<p>Tegevuse nimetus</p>	<p>Tegevuse eesmärk/soovitud tulemus ja hinnang selle saavutamisele</p>	
<p>TEGEVUS 1: Heade näidete seminaride korraldamine ja läbiviimine.</p>	<p>Toimus tõendus põhiste meetmete ja hea praktika levitamine teistesse piirkondadesse, mis toetasid noorsootöölaste ennetavate tegevuste elluviimist ning noortele parimate ja terviklike võimaluste pakkumist.</p> <p>Erinevate näidete ja edulugude kaudu tagati eeldused valdkonnas uute tegevussuundade kasutuselevõtuks ja suurendati noorsootöötajate noorsootöölaste ennetavate tegevuste teadlikkust, et pakkuda noortele parimaid ja terviklike võimalusi/lahendusi. Kokku sai osa 246 inimest.</p>	

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>TEGEVUS 2: Ekspertide/ indikaatorite grupi kokkupanemine ja toimumine.</p>	<p>Ekspertgrupi loomine ja tegevustesse kaasamine aitas kaasa Eesti ANK temaatilise tegevuse arendamisele ning võimekuse parandamisele, et kaasata riskioldes kasvavaid lapsi ja noori. Ekspertgrupi peamine ülesanne projekti jooksul oli anda kas grupipõhiselt või individuaalselt erinevatel teemadel ekspertiisnõu. Ekspertguppi kaasati:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tallinna ÜK Pedagoogiline Seminar, ekspertiisnõu uuringute ja koolituste teemal, esindaja osales ka Norra õppevisiidil ja aitas ellu viia uurimustöid ülikooli juures; 2) Tartu ÜK Viljandi Kultuuriakadeemia, ekspertiisnõu uuringute ja koolituste teemal, esindaja osales ka Norra õppevisiidil, koolituse elluviija; 3) MTÜ RuaCrew, ekspertiisnõu mobiilse noorsootöö teemal, koolituse elluviija, osales Norra õppevisiidil; 4) MTÜ Urban Style, ekspertiisnõu mobiilse noorsootöö ja tänavatöö teemal; 5) Eesti Noorteühenduste Liit, ekspertiisnõu kohaliku tasandi noortekeskuste ja ühenduste koostöö ning seire teemal; 6) Eesti Noorsootöötajate Ühendus, ekspertiisnõu koolituste teemal; 7) Eesti Lastekaitse Liit, ekspertiisnõu kohaliku tasandi võrgustikutöö teemal. <p>Tegevuse tulemusel tekkis tervikpilti haldav grupp, et anda projekti erinevates etappides vajalikke sisendeid. Koostöö kõikide osapooltega on jätkuv ja muutunud igapäevaseks. Ollakse seotud ka teiste tegevuste kaudu, infoliikuvus toimib.</p>
<p>TEGEVUS 3: Mobiilse noorsootöö koolituste eeltööd ja toimumine (uued + jätkajad). SEOTUD EESMÄRK: Tõenduspõhiste ja</p>	<p>Toimusid koolitused, mille kaudu on tõusnud noortekeskuste noorsootöötajate valmisolek ja kompetents tõenduspõhiste ja tõhusate meetmete rakendamiseks riskigrupi laste ja noorte arendamiseks.</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>tõhusate meetmete rakendamine töös riskigrupi laste ja noortega, et suurendada nende sotsiaalset võimekust ja sidusust parandamaks nende õpimotivatsiooni ja –tulemusi (eesmärk nr 2).</p>	<p>Kokku sõlmiti 44 lepingut noorsootöö pakkumiseks. Mobiilse noorsootöö pakkumiseks leiti abispetsialist 52% puhul väljaspoolt noortekeskust. Kaasatud spetsialistide ülesandeks oli teavitustöö tegemine, potentsiaalsete piirkondade väljaselgitamine, teiste piirkondade asutustega kokkulepete sõlmimine, piirkonna analüüsimine ja tegevusplaani väljatöötamine, noortega kontakti otsimine jne. Spetsialiste kasutati ka ühisürituste korraldamisel abilistena.</p> <p>Peamisteks koostööpartneriteks ja abispetsialistide asutusteks olid haridusasutused (71%), noorsoopolitsei (6%), KOV sotsiaaltöötaja (61%), KOV lastekaitsetöötaja (58%) ja KOV noorsootööspetsialist (49%). Mainiti veel koostööpartneritena noorteühinguid, külaseltse, kultuuriasutusi, meditsiinasutusi, huvikoole, Eesti Töötukassat, Rajaleidjat jt. Kõige ladiusamalt sujus koostöö rakendajate arvates haridusasutustega, Politsei- ja Piirivalveametiga ja KOV lastekaitsetöötajatega. Koostöö sujus hästi ka KOV sotsiaaltöötaja, KOV noorsootööspetsialisti ja noorteühingutega.</p> <p>Enim jõuti noorteni läbi teises piirkonnas toimuvate tegevuste (25%), läbi noortesündmuste või teenuse pakkumise noorte kogunemiskohtades (23%). 15% jõudsid noorteni läbi otsiva tänavatöö ja interneti, 7% läbi võrgustikutöö ja 5% mõnel muul viisil.</p> <p>Läbi mobiilse noorsootöö oli võimalus noortele tutvustada noortekeskuse võimalusi, panna noori mõtlema, millal ja milliseid valikuid on võimalik teha. Noored said teadmisi, kuidas enda jaoks õiged võimalused leida ja kuidas keerulisi olukordi lahendada. Kus on need kohad, kust saab nõu ja abi küsida. Mobiilse noorsootöö kaudu kaasatud noored said juurde julgust ja enesekindlust ning</p>
---	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>eneseteadlikkust. Tõusis nende huvi noorsootöö vastu. Noored tundsid, et ka nemad on vajalikud ning nende vastu tuntakse huvi ja suhtutakse positiivselt.</p>
<p>TEGEVUS 4: Huvipõhiste metoodikate koolituste eeltööd ja toimumine SEOTUD EESMÄRK: Tõenduspõhiste ja tõhusate meetmete rakendamine töös riskigrupi laste ja noortega, et suurendada nende sotsiaalset võimekust ja sidusust parandamaks nende õpimotivatsiooni ja –tulemusi.</p>	<p>Toimused koolitused (neli erinevat valikut), mille toel paranes noortekeskuste noorsootöötajate valmisolek ja kompetents tõenduspõhiste ja tõhusate meetmete rakendamiseks riskigrupi laste ja noorte arendamisel.</p> <p>Kokku sõlmiti 60 lepingut, millest üks katkestas.</p> <p>Projekti rakendajatel oli võimalik valida nelja erineva huvipõhise metoodika vahel, mille koolitus enne rakendamist tuli läbida. 36% keskustest rakendas seikluskasvatuse metoodikat, 29% draamapedagoogikat, 28% konfliktilahendamise programmi ning 7% disainmõtlemist.</p> <p>64% rakendajatest kasutas huvipõhise metoodika rakendamiseks (abiliseks) spetsialiste väljspoolt noortekeskust. Väljspoolt oma keskust kaasatud spetsialistide ülesanneteks oli enamasti erinevate temaatiliste koolituste ja õpitubade läbiviimine, näiteks liiklusohutuse koolitus, töökasvatus, näidistreeningute läbiviimine, ohutusreeglid matkal jne. Kõige sagedamini kasutati spetsialisti abi seikluskasvatuse puhul.</p> <p>Enamasti mainiti, et noorte tagasiside oli valdavalt väga positiivne ning oldi huvitatud sarnastest jätkutegevustest.</p> <p>Suurima väljakutsena huvipõhise metoodika rakendamisel nimetati ajaressursi vähesust – pikkade</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>koolipäevade kõrvalt leida noortele ühist sobivat aega regulaarseteks kohtumisteks oli üsna keeruline. Samuti nimetati väljakutsena grupi kooshoidmist ja nende kohalkäimise tagamist. Huvipõhise metoodika peamise mõjuna nimetati noorte iseendast teadlikuks saamist, järjepidevuse ja kannatlikkuse õppimist. Läbi huvipõhise metoodika suurenes noorte oskus iseennast analüüsida.</p> <p>Noored õppisid, kuidas paremini sotsiaalsetes suhetes toime tulla, kuidas olla enesekindlad ja julged. Huvipõhised metoodikad võimaldasid kogeda ja õppida uusi oskusi, mis on igapäevases elus väga olulised.</p>
<p>TEGEVUS 5: Kohapealsete tegevuste rakendamine (huvitegevus; laagrid; võrgustiku loomine ja rakendamine, koostöö koolidega; mobiilne noorsootöö; huvipõhised metoodikad; sotsiaalprogramm).</p> <p>SEOTUD EESMÄRGID:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tõhusa valdkondliku võrgustikutöö väljaarendamine sh temaatiliste mitmetasandiliste ja valdkondadeüleste tugisüsteemide loomine ja rakendamine riskinoorte toetamiseks ning 	<p>Tegevuse kaudu on paranenud noorsootöö teenuste kättesaadavus ja kvaliteet 86 noortekeskuse teeninduspiirkonnas üle Eesti, mis suurendab sihtgrupi sotsiaalset võimekust ja sidusust ning parandab noorte õpimotivatsiooni ja –tulemusi.</p> <p>Kohalike noorsootööga seotud spetsialistide suutlikkus riskilaste toetamisel on tõusnud, loodud temaatilised noortekeskuste poolt koordineeritavad mitmetasandilised/valdkonnaülesed koostöövõrgustikud ja tugisüsteemid üle Eesti, kuhu on kaasatud erinevad valdkonna spetsialistid (lastekaitse, sotsiaaltöötaja, sotsiaalpedagoog, psühholoog, noorteühingu esindaja jne).</p> <p>LAAGER</p> <p>61% korraldatud laagritest olid maakonnaülesed ning 39% korraldatud laagritest olid maakonnasisesed. 40% vastanutest korraldasid laagri koos ühe noortekeskusega, 34% koos kahe noortekeskusega, 13% koos kolme noortekeskusega ning 13% muul viisil. 81% laagri korraldajatest kaasasid spetsialiste ka väljaspoolt noortekeskust ning 19% korraldajatest väljaspoolt noortekeskust</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>spetsiaalsetesse tegevusprogrammidesse suunamiseks 86-s piirkonnas üle Eesti;</p> <p>- Noorsootöö teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine 86 noortekeskuse teeninduspiirkonnas üle Eesti.</p>	<p>spetsialiste ei kaasanud.</p> <p>Väljaspool keskust kaasatud spetsialistide ülesanneteks oli enamasti erinevate tegevuste ja töötubade läbiviimine ja noorte juhendamine. Nimetati ka matkajuhtide kaasamist.</p> <p>Noorte rahulolu viiepallisüsteemis hinnati vastavalt hindegaga neli (26%) ja hindegaga viis (74%). Noorte hinnangut põhjendatakse noorte antud tagasisidega, millest tuli välja, et noored olid korraldatud laagritega rahul ning soovivad sarnastes laagrites osaleda ka tulevikus.</p> <p>74% keskustest küsisid laagrite kohta tagasisidet läbi tagasisidelehtede, 23% korraldasid laagri lõpus suulise arutelu ning 3% leidis muu viisi tagasiside saamiseks.</p> <p>Suurima väljakutsena laagri korraldamisel nimetati enim tegevuskava planeerimist ja vastutuse jagamist keskuste vahel, eelarve jagamist omavahel ning võõraste laste vahel kontakti loomine.</p> <p>Laagri peamise mõjuna nimetati valdavalt võõraste noortega suhtlemisoskust ja kohanemisoskust. Noortele pakkus positiivset mõju vahelduseks igapäevasest keskkonnast eemale pääseda ning läbi aktiivsete tegevuste eluks vajalikke sotsiaalseid oskusi õppida. Noored õppisid meeskonnana koostööd tegema, üksteisega rohkem arvestama, iseseisvalt väljaspool kodu hakkama saama.</p> <p>HUVITEGEVUS</p> <p>Kokku avati 81 huviringi. Huvitegevusena pakuti erinevaid huviringe. Kõige rohkem mainiti kokandusringi ning erinevaid loovtegevusi võimaldavaid huvitegevusi.</p>
--	---

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>Huvitegevuse läbiviimiseks kaasati väljaspool noortekeskust abispetsialiste 81% rakendajate poolt, 19% rakendajatest teisi spetsialiste ei kaasanud.</p> <p>Kaasatud spetsialistide ülesandeks oli osaleda tegevuste läbiviimisel, juhendada erinevaid teemablokke, jagada praktilisi teadmisi, aidata noorte vajadusi kaardistada. Mitmed keskused kasutasid kokandusringis spetsialistina elukutselist kokka, kes oma teadmisi kõige paremini jagada oskas. Kasutati ka matkajuhte, võõrkeelee õpetajaid, pilliringi juhendajaid.</p> <p>Noorte rahulolu huviringides hinnati viiepallisüsteemis. 60% hindas noorte rahulolu hindega viis. 36% hindega neli ja 4% hindega kolm. Hinnagut põhjendati noorte tagasididega, mida küsiti tagasisidelehtede kaudu (17%), suulise arutelu käigus (68%) või mõnel muul viisil (14%).</p> <p>Tegevustega sooviti valdavalt jätkata, need olid noorte jaoks põnevad ja vajalikud. Tihti õpiti midagi täiesti uut ja noorte jaoks oli oluline, et ka nende arvamust võeti kuulda ja nende soovidega arvestati.</p> <p>Peamise väljakutsena huviringi rakendamisel nimetati noorte huviringis regulaarselt osalemise saavutamist ja seda, et noori oli palju. Takistusi tuli ette koostöös lapsevanematega, kes ei mõistnud väljendi riskinoor tagamaad ja pigem nägid selles midagi negatiivset, kui positiivset võimalust pakkuvat väljundit. Huvitegevuse peamise mõjuna noorele märgiti sotsiaalsete oskuste paranemist, uute kogemuste saamist, silmaringi avardamist. Noored õppisid läbi erinevate huvitegevuste distsipliini, ohutust, teistega arvestamist. Kindlasti kasvatas tegevustes osalemine noorte iseseisvust ja</p>
--	--

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>enesekindlust, samas ka uutes olukordades hakkama saamist ja väga olulist koostööoskust.</p> <p>VÖRGUSTIKUTÖÖ Läbi võrgustikutöö on erinevatesse programmidesse suunatud käesoleva projekti jooksul 1111 erinevat noort.</p> <p>Peamiste noorte muredena nimetati käitumisraskusi (91%), õppimisraskusi (75%), koolikorralduse mittetäitmist (58%), vägivaltatsemist teiste noorte suhtes (56%). Nimetati veel noore õigusrikkumise tausta, töötust, vägivalda ohvriks olemist ja muud. Peamiste lahendustena pakuti noortele huvitegevust (79%), esmatasandi nõustamist (76%), avatud noorsootöö võimalusi (73%), huvipõhise metoodika programmi (64%). Nimetati veel tugiisiku määramist, psühholoogi juurde suunamist, laagrit, Murdepunkti programmi, noorteprojekte, vabatahtlikku tegevust ja muud. 22% vastanutest leidsid, et 80% ulatuses panustas lahenduste elluviimiseks ANK ise ja 20% tuli tuge teiste partnerite poolt. 19% arvates jagunesid protsendid vastavalt 50/50. 1% leidis, et ANK üksi tegi ära kogu töö.</p> <p>SOTSIAALPROGRAMM Sotsiaalprogrammi mõiste käesoleva projekti mõistes oli rahaline lisaressurs, mida saab kasutada noorte puhul, kes vajavad lisatuge ning selleks oleks vaja rahalisi vahendeid. Programmi raames leiti võimalusi 444 noore heaolu parandamiseks. Programmi rakendas kokku 11 noortekeskust. Noorteni jõuti läbi noortekeskuse ja oma töötajate tähelepanelikkuse, kui ka koostöös kooliga. Suur abi oli noorteni jõudmisel mobiilsest noorsootööst. Noortele leiti erinevaid võimalusi: toetati koolis õppimist mitteformaalset õpet toetavate vahenditega, et tunde ja vahetunde põnevamaks muuta; organiseeriti väljasõite ja õppekäike. Valdavalt kulus abi aga hügieenitarvetele ja riidele ning toidule. Osaliselt</p>
--	---

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>erinevate huvitegevuse tagamiseks vajalike kulude katmiseks.</p> <p>KOOSTÖÖ KOOLIDEGA</p> <p>Võrgustikutöö üheks osaks oli ka koostöö tegemine koolidega ja nendega koos ühisürituste korraldamine. Läbi koostöö on peale ühistegevusi jätkunud koostöö kokku 296 õpetajaga. Enamasti jätkub koostöövorm läbi ühiste ürituste planeerimise ja korraldamise. Mainiti ka, et õpetajad on nüüdsest noortekeskuse võimalustest teadlikumad ning tulevad ise tegevuste planeerimise osas nõu küsima. Koostöös õpetajatega korraldatakse koosolekuid, kus räägitakse läbi noortega seotud mured ja püütakse leida koos võimalikud lahendused. Õpetajad kasutavad noortekeskust koolitundide läbiviimiseks ja klassiväliste ürituste korraldamiseks. Koostööd tehakse pikapäevarühmadega.</p> <p>Koostöö on jätkunud tänaseks kokku 126 erineva kooliga ning peamiselt tehakse koostööd ühiste ürituste planeerimisel ja korraldamisel. Jagatakse omavahel infot, korraldatakse koosolekuid ning leitakse ühiseid võimalusi noorte heaolu parendamiseks ja aktiivsete tegevuste võimaldamiseks.</p> <p>Võrgustik oli olemas enne projekti algust juba 39% rakendajatest ning nemad said jätkata tööd olemasoleva võrgustikuga. 30% rakendajatest pidid võrgustiku looma ning 12% oli küll võrgustik olemas, kuid sellega ei tekkinud stabiilset koostööd.</p> <p>Kõige keerulisemaks osutus võrgustiku loomisel erinevate osapooltega ühise aja leidmine (59%). Keerulisena märgiti veel ära ühiste eesmärkide leidmine, info liikumine, ühiste lahenduste leidmine ja nende elluviimine ning lahenduste elluviimiseks vajalike tegijate ja rahalise katte leidmine. 14% leidis,</p>
--	---

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>et midagi keerulist ei olnud.</p> <p>Positiivseks üllatuseks võrgustikutöö puhul peeti noorte sooja vastuvõttu ja koostööpartnerite arusaamist, et tegemist on ühiste noortega, kelle nimel tegutsetakse ühtsete eesmärkide alusel.</p> <p>Võrgustikutöö tagasiside lastevanemate poolt oli ühelt poolt positiivne – need, keda õnnestus kaasata, olid tegevustest ja oma lapsearengust ja heaolust huvitatud ning andsid väga positiivset tagasisidet. Leiti, et siiski on läbi võrgustikutöö tõusnud lastevanemate teadlikkus ja usaldus spetsialistide vastu.</p> <p>Enamasti küsiti tagasisidet suuliselt, silmast-silma vesteldes (31%), 27% ei küsinudki tagasisidet, 19% said tagasiside telefoni teel. 20% kasutasid mingit muud võimalust ning 2% kasutasid tagasiside saamiseks tagasisidelehti.</p> <p>Noored olid valdavalt rahul kõikide pakutud tegevustega, nad olid ka ise väga koostööaltid ja pakkusid ka ise abi tegevuste läbiviimisel ja korraldamisel. Noored olid positiivselt meelestatud, et nendega tegeleti ja oli keegi, kes neid ära kuulas.</p>
<p>TEGEVUS 6: Ko- ja supervisioonid mobiilse noorsootöö ja huvipõhiste metoodikate rakendajatele SEOTUD EESMÄRK: Noortekeskuste ja teiste toetavate spetsialistide kompetentsi tõstmine riskilastega</p>	<p>KovisioonidE ja supervisioonidE kaudu tagati noortekeskuste noorsootöötajate parem valmisolek ja kompetents tõendus põhiste ja tõhusate meetmete rakendamiseks töös riskigrupi laste ja noortega. Toimus 5 kovisiooni.</p> <p>Osalejad pidasid väärtuslikuks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sarnaste murede ja rõõmude jagamist, nende analüüsimist ja lahenduste leidmist;

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

tegelemisel ja toetamisel.	<ul style="list-style-type: none"> võimalust näha laiemat pilti, ideid ja mõtteid, mida hiljem rakendada.
<p>TEGEVUS 7: Kohapealsed seired ja nõustamine SEOTUD EESMÄRK: Noortekeskuste ja teiste toetavate spetsialistide kompetentsi tõstmine riskilastega tegelemisel ja toetamisel.</p>	<p>Seirete kaudu tagati noortekeskuste noorsootöötajate valmisolek töös riskigrupi laste ja noortega, saades aja- ja asjakohest nõu. Kogu projekti raames teostati kokku 30 kohapealset seiret. Kõik maakonnad said kaetud.</p>
<p>TEGEVUS 8: Videoklipid ja käsiraamatu loomine SEOTUD EESMÄRK: Eesti ANK-i tegevuse arendamine ning võimekuse parandamine kaasamaks riskis lapsi ja noori.</p>	<p>Käsiraamatu eesmärgiks on tutvustada noorsootöötajatele riskinoortega töötamise põhimõtteid ja võimalusi noortekeskuses ning esitleda häid näiteid ja jagada mõningaid näpunäiteid. Käsiraamatu sisu loomisel lähtume ennekõike projekti „Riskilaste toetusprogrammi rakendamine läbi noortekeskuste“ raames noortekeskuste töötajate hulgas laialdasemalt kasutusele võetud huvipõhiste meetodikate tutvustamisest: draamameetodid, disain-mõtlemine, mobiilne noorsootöö, konfliktilahendamise programm, seikluskasvatuse meetodid.</p> <p>Metoodika osas (sh eesmärk, sisu, tulemus, näited) tutvustavad meetodit valdavalt eksperdid kokkuvõtlikult heas loetavas eestikeeles vastavat metoodikast.</p> <p>Metoodikapeatükkidele järgneb valik headest näidetest vastavate metoodikate rakendamisel ning saadud tulemustest ehk projektipartneritest noortekeskuste edulood.</p> <p>Heade näidete lisamiseks koguti projektipartneritelt edulugusid ja tagasisidet meetodite rakendamisel.</p>

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>Edulugude ja noorte lugudega ilmestatakse kõiki käsiraamatus tutvustatavaid meetodikaid.</p> <p>Käsiraamatut toetava ja illustreeriva materjalina loodi 10 lühikest õppevideot, mille lingid on lisatud käsiraamatu teksti.</p> <p>Link: http://ank.ee/avaleht/index.php/riskinoorte-toetusprogramm-noortekeskustes/tegevuskava³</p> <p>Trükikujul jõuab ENTKsse posti teel.</p>
--	---

III PROJEKTI MÕÕDETAVATE TULEMUSTE SAAVUTAMINE

Planeeritud tulemus	Indikaator ja planeeritud tase	Tegelik tase projekti lõpuks (mõõdetav)	Põhjendus erinevuse kohta planeeritud ja tegelike tulemuste saavutamisel
On paranenud noorsootöö teenuste kättesaadavus ja kvaliteet 86 noortekeskuse teeninduspiirkonnas üle	<ol style="list-style-type: none"> Tegevused toimuvad 15-s maakonnas; Tegevused toimuvad Eesti 4-s piirkonnas (ida, lääne, põhja ja lõuna); 	<ol style="list-style-type: none"> Partnerluslepete alusel toimusid tegevused 15-s maakonnas (100%); Partnerluslepete alusel toimusid tegevused Eesti 4-s piirkonnas (ida, lääne, põhja ja lõuna), 100%; Sõlmiti 65 partnerluslepet (100%) 	

³ Seoses kodulehe uuendamisega muutub nimetatud link alates juuli 2016

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>Eesti, mis suurendab sihtgrupi sotsiaalset võimekust ja sidusust ning parandab noorte õpimotivatsiooni ja tulemusi.</p>	<p>3. Tegevuste läbiviimine 65 juriidilise isiku poolt (86 noortekeskuse tegevuspiirkonnas);</p> <p>4. 60% puhul 65-st juriidilisest isikust pakutakse tegevusi väljaspool tõmbekeskusi;</p> <p>5. 31 % puhul 65-st juriidilisest isikust pakutakse tegevusi ääremaal;</p> <p>6. 32% puhul 65-st juriidilisest isikust pakutakse tegevusi piirkonnas, kus on kõrgem sihtgruppi kuuluvate noorte esindatus;</p> <p>7. 8% puhul 65-st juriidilisest isikust pakutakse tegevusi piirkonnas, kus on suurem rahvusvähemuste esindatus;</p>	<p>4. 60% puhul 65-st juriidilisest isikust pakuti tegevusi väljaspool tõmbekeskusi⁴;</p> <p>5. 31 % puhul 65-st juriidilisest isikust pakuti tegevusi ääremaal;</p> <p>6. 32% puhul 65-st juriidilisest isikust pakuti tegevusi piirkonnas, kus on kõrgem sihtgruppi kuuluvate noorte esindatus;</p> <p>7. 8% puhul 65-st juriidilisest isikust pakuti tegevusi piirkonnas, kus on suurem rahvusvähemuste esindatus;</p> <p>8. 20% puhul 65-st juriidilisest isikust pakuti tegevusi piirkonnas, kus on KOV-I madalam haldussuutlikkus;</p> <p>9. Noorsootöö teenustest said osa 91% sihtgrupi noori (majanduslikud, geograafilised jm põhjused);</p> <p>10. Noorte rahulolu oli 80% ulatuses 4 palli 5st⁵;</p> <p>11. 30% noortekeskustest muutis projekti perioodil arengukavasid;</p> <p>12. 100% rakendajatest kaasas valdkonda juurde uusi spetsialiste.</p>	
--	---	--	--

⁴ Partnerid ei muutunud

⁵ 4.04.16 noortekeskuste aruande alusel

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>8. 20% puhul 65-st juriidilisest isikust pakutakse tegevusi piirkonnas, kus on KOV-I madalam haldussuutlikkus.</p> <p>9. Noorsootöö teenustest saavad osa 91% sihtgrupi noori (majanduslikud, geograafilised jm põhjused)</p> <p>10. Noorte rahulolu seotud tegevusega on 80% ulatuses 4 palli/5-st;</p> <p>11. 50% noortekeskuste puhul täiendatakse ANK arengukavasid, 25% puhul KOV tasandi arengukavasid/strateegiaid ja lisatakse prioriteetsete tegevuste nimistusse noorte riskirühma temaatika;</p> <p>12. Valdkonda tuuakse läbi toetavate tegevuste juurde 20 inimest.</p>		
Noortekeskuste	13. Toimunud 2 mobiilse noorsootöö	13. 2 mobiilse noorsootöö koolitust (uued) on toimunud	

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>noorsootöötajate valmisolek ja kompetents tõendus põhiste ja töhusate meetmete rakendamiseks riskigrupi laste ja noorte arendamiseks on tõusnud.</p>	<p>koolitust (uued), osalenud 40 noorsootöötajat, sõlmitud 20 rakendamise lepingut 20 juriidilise isikuga;</p> <p>14. Toimunud 2 mobiilse noorsootöö koolitust (jätkukoolitus) koostöös välispartneritega, osalenud 40 noorsootöötajat, sõlmitud 24 rakendamise lepingut 23 juriidilise isikuga;</p> <p>15. Toimunud 5 huvipõhiste lähenemiste/metoodikate koolitust (2 x 2 päeva), osalenud 90 noorsootöötajat/spetsialisti, sõlmitud 60 rakendamise lepingut 60 juriidilise isikuga;</p> <p>16. Toimunud 6 coachingut projekti teostavatele noorsootöötajatele, osalenud 60 isikut;</p> <p>17. Toimunud 6 kovisiooni projekti teostavatele noorsootöötajatele,</p>	<p>(100%) (mai- juuni), osales kokku 35 noorsootöötajat (88%). Rakendamine toimus 21-s piirkonnas (100%).</p> <p>14. 2 mobiilse noorsootöö koolitust (jätkukoolitus) on toimunud (100%) (juuni, koolitajad Arve Howlid Norrast, Piret Jeedas ja Kati Orav Eestist). Osales 35 noorsootöötajat (88%), rakendamine toimus 22 juriidilise isiku poolt (100%) 23-s piirkonnas (100%).</p> <p>15. 5 huvipõhiste lähenemiste/metoodikate koolitust on toimunud. Kokku 20 päeva, 94 spetsialisti (104%), sõlmiti 60 rakendamise lepingut 60 juriidilise isikuga.</p> <p>16. 6 coachingut on toimunud, osales kokku 111⁶ isikut (185%).</p> <p>17. Toimunud 5 kovisiooni, kokku osales 37 noorsootöötajat (61%).</p> <p>18. Koolitavate rahulolu koolitustega on 8,9 palli 10-s.</p> <p>19. 98% koolituse lõpetanud rakendasid metoodikaid.</p>	
---	--	--	--

⁶

MoNo- 55+ huvipõhised metoodikad- 56

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>osalenud 60 isikut;</p> <p>18. Osalejate rahuolu koolituste ja teiste toetavate tegevustega on 80% ulatuses 4 palli 5-st;</p> <p>19. 95% koolituse läbinud noorsootöötajaid on tegevusi rakendanud.</p>		
<p>Noortekeskuse poolt pakutavad teenused on muutunud mitmekülgsemaks ja noorte huvidest lähtuvaks;</p>	<p>²⁰. Avatud 69 huviringi 63-s piirkonnas, sh 828 noort kuus⁷, 41472 osalust (1 x nädalas osalusi- 42 piirkonda x 36 korda x keskmiselt 12 last = 18144⁸; 2 x nädalas osalusi- 27 piirkonda x 72 tundi x keskmiselt 12 last= 23328 osalust)⁹, kokku 64800 osalustⁱ</p> <p>21. 80% avatud huviringidest on uued huviringid ja tegevuskavad</p>	<p>20. Sõlmiti kokkulepped, et avada 69, tegelikult avati 81 huviringi 63-s piirkonnas (100%), huvitegevuse pakkumine, toimus 42895¹⁴ osalust;</p> <p>21. 69-st huviringist 57 (83%) olid uued huviringid;</p> <p>22. 17% olid jätkuvad huviringid, kuid tegevuskava on koostatud noortega ühiselt;</p> <p>23. Sõlmiti kokkulepped, et avada 60 huvipõhise lähenemisega gruppi. Kõik piirkonnad (100%) alustasid, 1 ei lõpetanud. Toimus kokku 29244 osalust, 6279 tundi, 59 piirkonda.</p> <p>24. Toimus 28 piirkonna poolt, 236 osalust (87,5%).</p>	<p>Punkt 20 juurde: Noortekeskused arvestasid osalusi erinevalt taotluses plaanitust. Huvitegevuse puhul arvestati osalusi nii 1 kui ka nt 4 järjestikuse tunni puhul ühekordselt, mistõttu võib indikaator nr 20 puhul prognoositavalt korrutada 2-ga.</p>

⁷ Vastavalt lepingule 72- 144 tundi huviringi kohta, 9 kuu keskmine

⁸ Üks huviring kestab kokku 2 x 45 min

⁹ Üks huviring kestab kokku 2 x 45 min

¹⁴ 1632 (I-II periood) + 11371 (III periood) + 13477 (IV periood) + 4955 (V periood) + 7385 (VI periood) + 4075 (VI periood)

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>koostatud noortega ühiselt;</p> <p>22. 20% on jätkuvad huviringid, kuid tegevuskava on koostatud noortega ühiselt;</p> <p>23. Avatud 60 huvipõhise lähenemisega gruppi 60-s piirkonnas sh on tegevuskava koostatud noortega ühiselt, osa saab 720 erinevat noort kuus¹⁰, 36000 osalust (60 gruppi x 50 korda x keskmiselt 12 last)¹¹;</p> <p>24. Korraldatud 14¹² 6 ööpäevast laagrit koostöös 28 piirkonnaga, 224 osalejat;</p> <p>25. 30% laagritest on maakonnaülesed;</p> <p>26. Avatud 10-s piirkonnas kokku 10 noorte haridus- ja sotsiaalprogrammi, programmi</p>	<p>25. 61% korraldatud laagritest olid maakonnaülesed;</p> <p>26. Sõlmitud kokkulepped, et testida 10-s piirkonnas noorte haridus- ja sotsiaalprogrammi. Programmi kaudu toetatud noorte arv oli 444;</p> <p>27. Tagasisidelehed on loodud.</p> <p>28. Osalejate rahulolu oli 80% ulatuses 4 palli 5est;</p> <p>29. Kõik noored, keda kaasati, osalesid, said osa või läbisid tegevused;</p> <p>30. 100% haridus- ja sotsiaalprogrammi suunatud noori osalesid programmi läbimise kaasabil lisaks teistes noorsootöö tegevuses;</p> <p>31. 30% keskustest kasvas noorte osaluse kasv 11 – 20%; 25% keskustest on täheldanud noorte osaluse kasvu 6 – 10%;</p> <p>32. Keskused kasutavad kohandatud tagasisidelehti (laagrite puhul kasutatakse 74% puhul, huvitegevuses 15%, huvipõhised meetodikad 7%).</p>	<p>Punkt 23 juurde: Ühe tugigrupi (konfliktilahendamise programm) puhul lepiti rahastajaga kokku, et 12 noore asemel võib grupis olla 6-8 last ning 100 tunni asemel viiakse seda koos noortega läbi nagu programm ette näeb, umbes 60 tunni ulatuses. Sellest ka erinevused osaluste koguarvus.</p>
--	--	--	--

¹⁰ Vastavalt lepingule 100 tundi grupi kohta, 9 kuu keskmine

¹¹ Üks huvigrupp kestab kokku 2 x 45 min

¹² Tegelik number selgus siis, kui on teada mitme ANK kohta laager korraldatakse

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>on suunatud võrgustiku kaudu kokku 100 noort;</p> <p>27. Iga tegevuse (huvitegevus¹³, laager, programmid, huvipõhiste metoodikate grupid jne) tarbeks on valminud noorte tagasisidelehed ja analüüsisüsteem, mis annavad tagasisidet nii valitud tegevuse, juhendaja kui ka õppimise väärtuse kohta.</p> <p>28. Osalejate rahuolu valitud tegevustega (huvitegevus, huvipõhised grupid, laagrid) on 80% ulatuses 4 palli 5-st.</p> <p>29. 65% haridus- ja sotsiaalprogrammi suunatud noori läbib programmi;</p> <p>30. 50% haridus- ja sotsiaalprogrammi suunatud noori osalevad programmi</p>		
--	--	--	--

¹³

Üks näide lisa 1.14

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>läbimise kaasabil lisaks teistes noorsootöö tegevuses;</p> <p>31. Noorte osaluste arv keskuse töös kasvab keskmiselt 20%;</p> <p>32. Loodud tagasisidelehed on kasutusel 30% ulatuses ka teiste noortekeskuste tegevuste puhul.</p>		
<p>Mobiilne noorsootöö rakendub uutes piirkondades ja jätkatud piirkondades, kus seda varasemalt on juba tehtud; sihtgrupi noored on kaasatud noorsootöösse läbi mobiilse noorsootöö.</p>	<p>33. 20 piirkonda, kokku rakendatud 6336 tundi;</p> <p>34. 4464 uut kontakti sh 30% neist osalevad kontakti saavutamise tõttu lisaks teistes noorsootöö tegevuses.¹⁵</p>	<p>33. MoNo rakendamine toimus 44 (100%) piirkonnas, 9092 tundi;</p> <p>34. Saadud 10381 kontakti, neist 2445 on osalenud teistes tegevustes.</p>	
<p>On pandud alus või jätkatud koostööd lapsevanemate ja haridusasutustega,</p>	<p>35. Toimunud 195 koolide ja noortekeskuste ühistegevust, a³ tegevust juriidilise isiku kohta</p> <p>36. Kaasatud 65 haridusasutust sh</p>	<p>35. Toimus 407 koolide ja noortekeskuste ühistegevust</p> <p>36. Kaasatud 160 haridusasutust¹⁶, kellega soovitakse koostööd jätkata, uusi koole lisandus 30%;</p> <p>37. 1533¹⁷ õpetajat on saanud teadmisi noorsootöö</p>	

¹⁵ Lisa 1.9

¹⁶ Aruannete alusel

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>koolides on tutvustatud noorsootöö põhimõtteid ja oskusteavet, lapsevanemad on teadlikud noorsootöö võimalusest.</p>	<p>20 kooli, kellega pole varem koostööd tehtud; 37. 325 õpetajat on saanud teadmisi noorsootöö võimalustest; 38. 1560 lapsevanemat on saanud teadmisi noorsootöö võimalusest; 39. 30% kaasatud õpetajaid kasutab oma tunnis saadud oskusteavet; 40. 30% loodud koostöövõrgustikest haridusasutustega jätkab ka peale ühiste tegevuste lõppemist; 41. Seotud lapsevanemate rahulolu noortekeskuse tööga on 4 palli 5-st.</p>	<p>võimalustest; 38. 2643¹⁸ lapsevanemat on saanud teadmisi noorsootöö võimalusest; 39. 296 õpetajat on jätkanud konkreetseid ühistegevusi; 40. 126 kooli on jätkanud konkreetseid ühistegevusi; 41. lapsevanemad on avaldanud positiivset tunnustust tegevustele kuid pallide kaudu on keerukas seda hinnata.</p>	
<p>Eesti ANK-i, kui noorsootöö organisatsiooni võimekus</p>	<p>42. Ühisprojekti teostamine 24 kuud¹⁹; 43. Eelkohtumise (Norras)</p>	<p>42. Ühisprojekti teostamine on toimunud 26l kuul; 43. Eelkohtumine (Norras) on toimunud. 44. Õppevisiit (Norra) on toimunud.</p>	<p>Punkt 42 juurde: Tähtaja muudatus, projekt pikenes 2 kuud.</p>

¹⁷ Osaluste arv, erinevaid õpetajaid võib koguarvuna olla vähem

¹⁸ Osaluste arv, erinevaid lapsevanemaid võib koguarvuna olla vähem

¹⁹ Projekti tähtaeg on muutunud, kokku 25 kuud.

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>on kasvanud riskirühma laste ja noortega tegelemiseks.</p>	<p>teostumine; 44. Õppeviisi (Norra) teostumine; 45. 10 õppeviisidil osalejat, 4 ööpäeva; 46. Vähemalt 5 noortekeskustes kasutatavate meetodikatega tutvumine ja 4 meetodika rakendamine Eestis; 47. Vähemalt 2 Eestis kasutatava huvipõhiste meetodikatega tutvumine ja noortekeskustele kohandamine; 48. Ekspertgrupi loomine (14 liiget, 10 kohtumist projekti jooksul); 49. Valminud 10 üliõpilaste poolt tehtud kursuse või lõputööd projekti temaatikas; 50. Valminud või alanud protsess kahe välismagistri või doktoritöö</p>	<p>45. 9 õppeviisidil osalejat, 4 ööpäeva; 46. Õppeviisi raames tutvusime 8 noortekeskuses kasutatava meetodika/programmiga, Eestis planeeritakse 4 meetodika/programmi rakendamist (draamaõpe, ART, seikluskasvatus ja INDEX); 47. Vähemalt 2 Eestis kasutatava huvipõhiste meetodikatega tutvumine (seikluskasvatus, draamaõpe) ja noortekeskustele kohandamine; 48. Ekspertgrupi loomine toimus 31.03.2014 (18 liiget, toimunud 3 kohtumist (31.03.14, 27.04.14, 11.11.14. Järgmised kohtumised on toimunud Eesti ANK ja ekspertgruppi kuuluvate asutuse vahel (uuritud, seire, meetodikad); 49. Valmis viis uurimustööd; 50. Alanud kahe uurimustööde eeltöö protsess; 51. 100%, esimene ja teine monitooring on toimunud; 52. Tegevused viidi ellu 99% ulatuses; 53. Kõik planeeritud indikaatorid on täidetud.</p>	<p>Punkt 45 juurde: Üks osaleja haigestus. Punkt 49 juurde: Plaanimis oli rohkem uurimustööd. Eeltööd selleks tehti, toimusid kohtumised, leiti juhendajad, kuid noored tegid lõpliku valiku siiski ise. Punkt 50 juurde: Plaanimis oli 2 magistratööd. Eeltööd selleks tehti. Protsess on käimas ning loodetavasti saab alguse veel sel aastal (Soome, Leedu ja Eesti vahel). Punkt 52 juurde: Tegevustest jäi ära 1 kovisoon ja 1 tugigrupp katkestas. Esimese puhul tagati kahe toetava tegevuse raames vajalik</p>
---	---	--	--

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>tegemiseks projekti temaatikas;</p> <p>51. Läbi viidud kaks monitooringut hetkeolukorra kaardistamiseks²⁰.</p> <p>52. Tegevused teostuvad 95% ulatuses;</p> <p>53. Tulemus- ja kvaliteedi indikaatorid on täidetud.</p>		<p>kohtade arv, teise puhul oli tegemist töötaja vahetumisega ning kuna tingimuste alusel ning ajaliselt ei olnud võimalik enam seda kellegile teisele suunata, jäi tegevus ära.</p>
<p>On suurendatud valdkonna efektiivsete meetmete mahtu ja areaali, laiendatud noorsootööalaste ennetavate tegevuste elluviimise amplituud sh pakutakse noortele parimaid ja terviklikke võimalusi.</p>	<p>54. Toimunud neli heade näidete seminari (HNS);</p> <p>55. Seminaridel on osalenud 120 erinevat spetsialisti või seotud isikut;</p> <p>56. Toimunud üks lõpukonverents;</p> <p>57. Seminaridel tutvustatud 12 erinevat head näidet/meetodid/metoodikat sh 2 välismaist näidet;</p> <p>58. Lõpukonverentsil osalenud 100</p>	<p>54. Toimunud on neli HNS (Tallinnas, Jõhvis, Paldiskis, Tartus);</p> <p>55. Esimesel HNS-l osales 74 osalejat; teisel 77; kolmandal 56, neljandal 39. Kokku 246;</p> <p>56. Tegevus toimunud;</p> <p>57. HMN-l tutvustatud 18 erinevat head näidet/meetodid/metoodikat sh 3 välismaist näidet (ART on kasutusel nt Norras, DESIGN: Improve your life on kasutusel nt Taanis/Norras/Indias/Nepalis, Mobiilne noorsootöö Norras);</p> <p>58. Lõpukonverentsil osales 122 inimest + tehniline</p>	

²⁰ Projektis kogutud andmed aitavad määratleda sihtgrupi tegelikku ulatust ja vajadusi piirkonniti. Kogutud näitajate analüüs võimaldab nii noortekeskustel kui võrgustikupartneritel kavandada valdkonna arenguid tõendatud alustel (hindamislehed, tegevus ja arengukava) ja sihtgrupi probleeme ennetavalt. Koondülevaade projekti käigus salvestatavatest andmetest annab ülevaate Eesti noortekeskustes tehtavast sisulise töö ulatusest ja on aluseks jätkuprogrammide koostamisele.

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

	<p>erinevat spetsialisti või seotud isikut;</p> <p>59. Lõpuseminaril tutvustatud 4 erinevat head näidet/meetodit/metoodikat sh 1 välismane näide;</p> <p>60. Osalejate rahuolu seminaridega on 80% ulatuses 8 palli/10-st.</p> <p>61. Osalejate rahuolu lõpukonverentsiga on 80% ulatuses 8 palli 10-st.</p>	<p>meeskond;</p> <p>59. Lõpukonverentsil esitleti 6 erinevat metoodikat või lähenemist (vt kava);</p> <p>60. Esimese HMN tagasiside alusel oli rahuolu 9 palli. Teise HMN formaadi tõttu ei olnud võimalik rahuolu pallidena mõõta. Kolmanda HMN tagasiside alusel märkis hindega 5 – 57,7%, hindega 4 – 34,6% ja hindega 3 – 11,5%.</p> <p>61. Numbrilise hinnangu andis 46 vastanut ning keskmiselt hinnati konverentsi kasulikkust hindega 8,0 palli (10-st).</p>	
<p>Kohalike noorsootööga seotud spetsialistide suutlikkus riskilaste toetamisel on tõusnud. On loodud temaatilised noortekeskuste poolt koordineeritavad mitmetasandilised/valdkonnaülesed koostöövõrgustikud ja tugisüsteemid üle Eesti,</p>	<p>62. Kohalikul tasandil koordineeritakse kokku 65 temaatilist võrgustikku;</p> <p>63. Kaasatud 520 spetsialisti, keskmiselt a`8 esindajat sh iga piirkond on kaasanud oma töösse vähemalt ühe kohaliku noorteühingu, 50% ühe üle-eestilise noorteühingu;</p> <p>64. Kokku korraldatud keskmiselt 8 kohtumist aastas;</p>	<p>62. Kohalikul tasandil on tänaseks noortekeskuste kaasabil avatud/käima lükatud 65 (100%) võrgustikku;</p> <p>63. Aruannete alusel on kaasatud 574 spetsialisti*, sh kohaliku noorteühingute ja üle-eestilise noorteühingute kohta saab info anda järgmiste aruannete alusel;</p> <p>64. Aruannete alusel on kokku korraldatud 1087 kohtumist;</p> <p>65. Aruannete alusel on 1111 erinevat noort on suunatud läbi kohaliku tasandi võrgustiku</p>	

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

<p>kuhu on kaasatud erinevad valdkonna spetsialistid (lastekaitse, sotsiaaltöötaja, sotsiaalpedagoog, psühholoog, noorteühingu esindaja jne).</p>	<p>65. 1300 (a`20) noort on suunatud läbi kohaliku tasandi võrgustiku noortekeskuste või seotud osapoolte²¹ tegevustesse (sh tugiteenused ja nõustamised).</p>	<p>noortekeskuste või seotud osapoolte tegevustesse (sh tugiteenused ja nõustamised).</p>	
---	---	---	--

PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS

Kuidas rakendatakse projekti tulemusi, partnerlust vms peale projekti lõppemist (sh jätkutegevused)?

Projekti peamine eesmärk oli erinevate tegevuste kaudu parandada läbi noortekeskustele loodud spetsiaalsete neetmete 7-26-aastaste noorte heaolu ja kaasatust üle Eesti. Projekti eesmärgid olid ette nähtud noorsootöö teenuste kättesaadavuse parandamiseks ja uutes piirkondades rakendamiseks ning noorsootöötajate valmisoleku ja kompetentsi tõusuks tõenduspõhiste ja tõhusate meetodite rakendamiseks riskigrupi laste ja noorte arendamisel. Nii nagu noored osalevad noorsootöös erinevatel põhjustel, liitus ka iga keskus projektiga erineval põhjusel.

Jätkusuutlikkus ja projekti tegevuste jätkumine oli juba projekti kirjutamise hetkel üks oluline aspekt, millega arvestati terve projekti jooksul.

Esiteks arvestati, et:

- toetuse saanud tegevused on nn tõukeks ehk millegi uue alustamiseks;

²¹

Sidusvaldkonnad

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

- toetuse kaudu tagatakse vahendid, mis jäävad kasutusse ka peale projekti lõppemist;
- huvitegevuse grupid kasvavad välja uued liidrid, kes saavad seda tulevikus jätkata nt vabatahtlikkuse alusel;
- noorsootöötajad on koolitatud ja saavad õpitud lähenemisi hiljem edasi kasutada.

Et hinnata tulevasi plaane, sai iga keskus aruandes valida ühe alategevuse, millega sooviks kindlasti jätkata. 42% jätkaks huvitegevusega, 31% võrgustiku eestvedamisega, 11% MoNoga, 9% huvipõhisega meetodikaga, 5% laagriga. See näitab selgelt, et igal piirkonnal on omad vajadused. Rahalisi ressursse tegevuste jätkamiseks on leitud või saadakse läbi KOV eelarve (39%), läbi uute projektide (20%), läbi rahalise toe otsimise (19%), mingil muul viisil (20%).

Selleks, et tegevused saaksid jätkata on keskused juba projekti ajal teinud järgmisi toetavaid tegevusi:

- korraldanud kohtumisi KOV tasandil (84%),
- osalenud volikogu komisjonide istungitel (33%),
- täiendanud arengukava (30%),
- kirjutanud artikleid meediaväljaannetesse (100%),
- esinenud volikogus (24%),
- teinud ettepanekuid KOV tasandi arengukavasse (14%),
- teised toetavad tegevused (13%).

Eesti ANK meeskond keskendus projekti ajal riikliku tasandi teavitustööle, et noorsootöö väärtus ühiskonnas ja riikliku tasandi otsustajate seas (ministeeriumid jne) oleks kõrgem. Selleks osales Eesti ANK erinevates võrgustikes (HTM, ENTK, Euroopa Liidu haridus-, noorte- ja spordiprogrammi Erasmus juhtkomitee, Tartu ÜK Eetikakeskus, jne), tagas ekspertiisteadmised (nt saatkonnad, rahvusvahelise kaitse saajate ühendused), võttis vastu teiste valdkondade esinemis- või koostöökutseid (KuM, JuM, SiM, SoM), osales erinevates kampaaniates (OÜ Coop) ja korraldab erinevaid konkursse

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SOTSIAALMINISTEERIUM

JUSTIITSMINISTEERIUM

Euroopa Majanduspiirkonna 2009-2014 perioodi toetuste programmi „Riskilapsed- ja noored“ projekti elluviija lõpparuande vorm

(Noortelt noortele huvitegevus).

Lisaks otsis rahalisi ressursse ja võimalusi sarnaste tegevuste elluviimise tagamiseks tulevikus (koostöö Briti Nõukoguga, huvitegevuse konseptsioon jne). Toe leidmine ei ole lõppenud vaid on pidev protsess.

Koostas: Heidi Paabort

heidi.paabort@ank.ee

Tel: 58091010